

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. conueniat Christo ascendere in cœlum secundum diuinam naturam

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

ferat ad perfectionem caritatis: sed ad perfectam intelligentiam rerum inuisibilium, cuius non erant capaces Apostoli, quam diu visibili corpori addicti erant. Sed idem est sensus, atque eadem ratio: tamen quia perfectissimus effectus Spiritus Sancti est caritas, quæ maxime illi appropriatur, ideo optime D. Thom. locum illum ad perfectionem caritatis accommodabit. Aduertendum vero est, posse etiam illa verba intelligi de passione Christi, id est, Si ego non abiero, per passionem, & mortem, non veniet Spiritus sanctus. Et hoc sensu ratio illius sententiae non est, quia praesentia sensibilis Christi impedire posset spirituales profectum, sed quia Christus passione sua abundantiam spiritus erat hominibus meriturus, quomodo Hieron. epist. ad Hedibiam. q. 9. & Chrysost. & alij exponunt illud Ioann. 7. Nondum erat spiritus datus, quia Iesus nondum erat glorificatus, hanc glorificationem, Christi passionem crucisque triumphum esse intelligentes. Caterum licet hoc verum sit: tamen effectus ipse, & rerum euentus probavit, Christum non promississe Spiritum sanctum, nisi post ascensionem dandum, & hoc sensu dixisse, Si autem abiero, mittam eum ad vos, ergo similiter, quando è contrario dixit, Si non abiero, Paracletus non veniet, non solum de passione, sed de ascensione etiam intelligendum est, sicut Augustinus intelligit. Et similiter in alijs verbis cap. 7. Nondum erat Spiritus datus, quia Iesus nondum erat glorificatus, proprius glorificatione intelligitur de ascensione, quam de passione, vt ibidem exponit Augustinus. tract. 32. iuxta illud Pauli, Ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus. Quod potissimum de Spiritu sancto intelligitur, vt idem Augustinus exposuit 15. de Trinitat. cap. 19.

August.
Ioann. 7.
Ephes. 4.

August.

ARTICVLVS II.

Verum conueniat Christo ascendere in caelum secundum diuinam naturam.

317.
3 d. 22. q. 3. a.
1. ad 2. & op.
3 c. 247.

Secundum sic proceditur. Videtur, quod ascendere in caelum conueniat Christo secundum diuinam naturam. Dicitur enim in Psal. 46. Ascendit Deus in iubilatione, & Deut. 33. Ascensor caeli auxiliator tuus. Sed ista dicuntur de Deo etiam ante Christi incarnationem. Ergo Christo conuenit ascendere in caelum secundum quod Deus.

2. Praeterea. Eiusdem est ascendere in caelum, cuius est descendere de caelo: secundum illud Ioan. 3. Nemo ascendit in caelum, nisi qui de caelo descendit, & Ephes. 4. Qui descendit, ipse est & qui ascendit. Sed Christus descendit de caelo, non secundum quod homo, sed secundum quod Deus: non enim humana eius natura ante in caelo fuerat, sed diuina: ergo videtur, quod Christus ascenderit in caelum, secundum quod Deus.

3. Praeterea. Christus sua ascensione ascendit ad Patrem: Sed ad Patris equalitatem non peruenit, secundum quod homo, sic enim dicit, Pater maior me est, vt habetur Ioan. 14. ergo videtur, quod Christus ascendit secundum quod Deus.

Ex glos. in
ser. lucari.

Sed contra est, quod Ephes. 4. super illud, Quod autem ascendit, quid est nisi quia & descendit: dicit glos. Constat quod secundum humanitatem Christus descendit & ascendit.

Respondeo dicendum, quod ly secundum, duo potest notare, scilicet conditionem ascendentis, & causam ascensionis. Et si quidem designet conditionem ascendentis, tunc ascendere non potest conuenire Christo secundum conditionem diuinam naturam, cum quia nihil est diuinitate alius, quo possit ascendere: tum etiam quia ascensio est motus localis, qui diuinam naturam non competit, quæ est immobilis, & localis. Sed per hunc

A modum, ascensio competit Christo secundum humanam naturam, quæ continetur loco, & morti subijci potest. Vnde hoc sensu poterimus dicere, quod Christus ascendit in caelum secundum quod homo, non secundum quod Deus. Si vero ly secundum, designet causam ascensionis, cum Christus ex virtute diuinitatis in caelum ascenderit, non autem ex virtute humane naturæ: dicendum est, quod Christus ascendit in caelum, non secundum quod homo, sed secundum quod Deus. Vnde August. 1a ser. & dicit in serm. de Ascensione, De nostro fuit, quod filius Dei pendit in cruce, sed de suo, quod ascendit.

Ad primum ergo dicendum, quod auctoritates illæ propheticæ dicuntur de Deo, secundum quod erat incarnandus. Potest tamen dici quod ascendere, etsi non proprie conueniat diuinæ naturæ, potest tamen ei metaphorice conuenire, sicut scilicet dicitur in cor hominis ascendere: quando cor hominis se subijcit, & humiliter Deo. Et eodem modo metaphorice dicitur ascendere, respectu cuiuslibet creaturæ, ex eo, quod eam subijcit sibi.

Ad secundum dicendum, quod ipse idem est, qui ascendit, & qui descendit (dicit enim Aug. in lib. de Symbolo. Quis est, qui descendit? Deus homo. Quis est, qui ascendit? idem ipse Deus homo.) Descensus tamen duplex attribuitur Christo: vnus quidem, quo dicitur descendisse de caelo, qui quidem attribuitur Deo homini, secundum quod Deus. Non enim est iste descensus intelligendus secundum motum localem, sed secundum exinanitionem, quæ, cum in forma Dei esset, serui formam suscepit. Sicut enim dicitur exinanitus non ex eo, quod suam plenitudinem amiserit, sed ex eo, quod nostram paruitatem suscepit: ita dicitur descendisse de caelo, non quod caelum deseruerit, sed quia naturam terrenam assumpsit in unitatem personæ. Alius autem est descensus, quo descendit in inferiores partes terre: vt dicitur Eph. 4. Qui quidem est descensus localis, vnde competit Christo secundum conditionem humane naturæ.

Ad tertium dicendum, quod Christus dicitur ad Patrem ascendere, in quantum ascendit ad consessum patris dexteræ: quod quidem conuenit Christo aliquo modo secundum diuinam naturam, aliquo modo autem secundum humanam, secundum quod infra dicitur.

COMMENTARIVS.

Distinguit D. Thom. in corpor. articuli illam distinctionem positam in titulo, secundum diuinam naturam. Potest enim, inquit, indicare vel conditionem ascendentis, vel causam ascensionis, id est, vel naturam, in qua recipitur motus ascensionis, vel quæ est principium talis motus. Priori sensu dicit, non ascendere Christum vt Deum, sed vt hominem: quod est manifestum, ac per se notum. Quia natura diuina est incapax talis motus cum sit vbique, & immutabilis: natura autem humana capax est, licet sit vnita Verbo: non est tamen vbique, vt latius dictum est superiori tomo disputation. 32. section. 4. & quia hic est proprius sensus illius particule, secundum quod, ideo, licet per communicationem idiomatum absolute vera sit hæc propositio, Deus ascendit: hæc autem simpliciter est falsa, in quantum Deus ascendit, iuxta quæ fusi tradita sunt superiori tomo disputation. 35. Secundo addit D. Thomas, si dictio, secundum quod, tantum significet principium efficiens ascensionis, sic Christum ascendisse vt Deum. Quia ex diuino supposito habuit corpus illud virtutem ascendendi. Dices, corpus gloriosum ex virtute intrinseca, & creata potest sursum moueri: ergo etiam Christi corpus virtute intrinseca & creata ascendere potuit: ergo neque denotando causam, & principium motus, ascendit vt Deus. Respondetur, argumentum procedere de virtute proxima effectiua motus: diuinam Thomam autem loqui de virtute principii.

Obiectum.

Responsio.

principali. Vnde hoc differt inter Christum, & alios homines etiam beatos, quod illis virtus illa agilitatis omnino ab extrinseco confertur, & ex parte principalis motoris, qui est Deus, semper mouentur ab extrinseco: at vero Christi corpori illa virtus est ali quo modo ab intrinseco, & debita ratione supposita, qua virtute propria poterat sursum ferri.

Ascensionem, & descensionem attribuit Deo in scriptura quomodo.

In solut. ad primum, & secundum declarat D. Thomas doctrinam articuli intelligendam esse de ascensione proprie dicta, vt significat motum localem, quoniam per metaphoram tam ascensus, quam descensus tribuuntur Deo, vt Deus est. Ascendere enim dicitur in aliquem, quando ei dominatur, vel speciali modo eum sibi subicit, & sic dicitur, ascendere in cor. Descendere autem dicitur, vel quando in hoc mundo inferiori speciales effectus gratiae operatur, vel nouo modo apparet, quomodo dicitur Spiritus sanctus descendisse. Nam quia Deus speciali modo dicitur in caelo habitare, ideo quando nouo modo apparet in terra, dicitur per metaphoram descendere. Et ita longe aliter dicitur Deus descendisse, quando factus est homo, Ioan. 3. & quando descendit ad inferos. Nam illud dicitur secundum praedictam metaphoram, & maxime quia assumpsit terrenam, & inferiorē quandam naturam: hoc vero dicitur secundum proprietatem motus localis in assumpta natura, & ita priori modo dicitur descendisse Deus, vt Deus. Quia Deus est, qui factus est homo, posteriori autem modo dicitur descendisse Deus, non vt Deus, sed ratione naturae assumptae.

ARTICVLVS III.

Verum Christus ascenderit propria virtute.

312.
Op 3 c 247.
Ep 60 c.
23. co. 2.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod Christus non ascenderit propria virtute. Dicitur enim Marc. vii. quod Dominus Iesus postquam loquutus est discipulis, assumptus est in caelum. Et Act. i. dicitur, videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum: Sed illud quod Assumitur & eleuatur, ab alio videtur moueri. Ergo Christus non propria virtute, sed aliena ferebatur in caelum.

2. Praeterea. Corpus Christi fuit terrenum sicut & corpora nostra. Corpori autem terreno, contra naturam est ferri sursum. Nullus autem motus est ex propria virtute eius, quod contra naturam mouetur. Ergo Christus non ascendit propria virtute in caelum.

3. Praeterea. Propria virtus Christi est virtus Diuina. Sed motus ille non videtur fuisse ex virtute Diuina: quia cum virtus Diuina sit infinita, motus ille fuisse in instanti, & sic non potuisset videntibus discipulis eleuari in caelum: vt dicitur Act. i. Ergo videtur, quod Christus non ascenderit propria virtute.

Sed contra est, quod dicitur Isai. 63. Iste formosus in stola sua, gradens in multitudine fortitudinis suae. Et Greg. dicit in Hom. Ascensionis, Notandum est, quod Helias in curru legitur ascendisse: vt videlicet aperte demonstratur, quia homo purus adiutorio indigebat alieno. Redemptor autem noster non curru, non Angelis subleuatus legitur: quia qui fecerat omnia super omnia, sua virtute ferebatur.

Respondeo dicendum, quod in Christo est duplex natura, Diuina, scilicet & humana, vnde secundum vtramque naturam potest accipi propria virtus eius. Sed secundum humanam naturam potest accipi duplex virtus Christi. Vna quidem naturalis, quae procedit ex principiis naturae, & tali virtute manifestum est, quod Christus in caelum non ascendit. Alia autem virtus in humana natura Christi est virtus gloriae, secundum quam Christus in caelum ascendit. Cuius quidem virtutis rationem quidam accipiunt ex natura quintae

Homil. 29. in
Huang circa
med.

essentiae, quae est lux, vt dicunt, quam ponunt esse de compositione humani corporis. & per eam elementa contraria conciliari in vnum: Ita quod in statu huius mortalitatis natura elementaris in corporibus humanis dominatur: & ideo secundum naturam elementis predominantis & rpus humanum naturalis virtute deorsum fertur. In statu autem gloriae predominantatur natura celestis: per cuius inclinationem & virtutem corpus Christi, & alia Sanctorum corpora feruntur in caelum. Sed de hac opinione, & in prima parte habitum est, & infra magis agetur in tractatu de Resurrectione communis.

Hac autem opinione praetermissa, alij assignant rationem praedictae virtutis ex parte animae glorificate, ex cuius redundantia glorificabitur corpus: vt Aug. dicit ad Diosc. Et tamen tantam obedientiam corporis gloriosi ad animam beatam vt (sic ut Aug. dicit 22 de Ciuit. Dei.) vbi voluit spiritus, ibi protinus erit corpus, nec voluit aliquid spiritus, quod nec spiritum possit decere, nec corpus. Debet autem corpus gloriosum & immortalis esse in loco celesti, sicut dictum est. Et ideo ex virtute animae volentis, corpus Christi ascendit in caelum. Sicut autem corpus efficitur gloriosum participatione animae, ita vt Aug. dicit super Ioan. participatione Dei sit anima beata. Vnde prima origo ascensionis in caelum est virtus diuina. Sicigitur Christus ascendit in caelum propria virtute, primo quidem virtute diuina, secundo virtute animae glorificate mouentis corpus, prout vult.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Christus dicitur propria virtute surrexisse, & tamen est suscitatus a patre, eo quod eadem est virtus patris, & filij: ita etiam Christus ex propria virtute ascendit in caelum, & tamen a patre est eleuatus & assumptus.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa probat, quod Christus non ascendit in caelum propria virtute, quae est naturalis humane naturae: ascendit tamen in caelum propria virtute, quae est virtus diuina, & propria virtute, quae est animae beatae. Et licet ascendere sursum, sit contra naturam humani corporis secundum statum praesentem, in quo corpus non est omnino subiectum spiritui: tamen non erit contra naturam neque violentum corpori glorioso, cuius tota natura est omnino subiecta spiritui.

Ad tertium dicendum, quod est virtus diuina sit infinita, & infinite operetur, quantum est ex parte operantis, tamen effectus virtutis eius recipitur in rebus secundum earum capacitatem, & secundum Dei dispositionem. Corpus autem non est capax, vt in instanti localiter moueatur: quia oportet, quod commetatur se spatio, secundum cuius dimensionem diuiditur tempus: vt dicitur 6. Physic. Et ideo non oportet, quod corpus motum a Deo moueatur in instanti: sed moueatur ea velocitate, quae Deus disponit.

COMMENTARIVS.

Haec articulus ex dictis in praecedenti perspicuus est, & videri possunt superius dicta de dote agilitatis. In solutione ad 3. attingit D. Thomas questionem, an corpus gloriosum possit moueri localiter in instanti, & significat non posse. Quod intelligendum est de proprio motu, qui sit pertranscurrendum totum spatium, & cum commensuratione ad illud: vt etiam in loco citato tactum est.

ARTICVLVS IV.

Verum Christus ascenderit super omnes calos.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod Christus non ascenderit super omnes calos. Dicitur enim in Psal. 110. Dominus in templo sancto suo, Dominus in caelo sedes eius. Quod autem est in caelo, non est supra caelum, ergo Christus non ascendit super omnes calos.

Ddd 4 2. Prae.